

היתרון והלוגיסטיקה של העשייה המחקרית במכללות

תקציר הרצאה לכנס באקעה-אל-גרבייה (4.5.2011)

פרופ' אבשלום מזרחי, מנהל אקדמי ומרכז מגמת הנטורופתיה

מכללת רידמן – המכללה הבינלאומית לרפואה משלימה, תל אביב

הרפואה המשלימה (ההוליסטית) חובקת בתוכה שורה ארוכה של תחומים אשר כל עניינם הוא הנהגת אורח חיים בריא וטיפול בבעיות בריאותיות שונות בגישות הוליסטיות.

ההתעניינות הגוברת והולכת בארץ ובעולם בתחומים בריאותיים אלה, הולידה צורך ותביעה של לא-מעטים מאנשי האקדמיה הרפואית-בריאותית המערבית, לבצע מחקרים בתחומים השונים של רפואה זו, זאת על מנת לתת לגישות אלה "ביסוס והכשר מדעיים". אם וא כן, גישות אלה אין להכניסן ל"סל" הגישות הטיפוליות המאושרות ליישום.

ואכן, מכללת רידמן מקיימת שורת מחקרים בתחומים שונים של הרפואה המשלימה.

לביצוע מחקרים אלה מספר היבטים, הבנות ותובנות, וצרכים מיוחדים בבניית התשתית המחקרית.

להלן העיקריים שבהם:

- תחומים רבים ברפואה המשלימה-ההוליסטית הם בלתי מדידים בכלים מדעיים, התפורים על אמות המידה המדעי והרפואי בעולם המערבי. כתוצאה מכך, מכיוון שתחומים האלה אינם מדידים, נשאלת השאלה: כיצד להתייחס אליהם במחקר?

- הפילוסופיה הבריאותית ההוליסטית מתייחסת לאדם כיחידה אחת – כאן ועכשיו. טיפול מצריך התייחסויות שונות למטופלים שונים

מותאמים אישית אחד לאחד. מכיוון שההבנה ההוליסטית מתייחסת לאדם במכלול אחד, הכולל את הגוף הפיזי בשילוב עם המרכיבים הנפשיים, רוחניים, רגשיים, ומנטליים באותה יחידת זמן, אלה אינם זהים בחולים שונים שלהם אותה התסמונת.

• ה"תביעה" של עולם הרפואה המערבי והציפיות של המתעניינים במתן "הוכחה מדעית" לעשייה הרפואית-ההוליסטית. אלה תובעים שתשתית המחקרים נעשו לרוב על פי אמות המידה המערביות: "מבחן כפול-סמוי", עם קבוצת בקורת במחקר, ועוד.

מהנאמר לעיל, מסתבר שבמקרים לא-מעטים לא ניתן לבצע מחקרים ברפואה המשלימה, על פי המדדים המערביים הנוקשים. לכן, חלק לא-קטן של התשתיות המחקריות ברפואה המשלימה מבוצעות, מבוקרות ומיושמות על בסיס של מה שנקרא Case Study. התייחסות ללקט ממצאי המחקר שבוצעו באנשים בודדים ולא לקבוצה הומוגנית. זו האחרונה כאמור, אינה קיימת, בהרבה מקרים של תשתית מחקרית ברפואה המשלימה.

פועל יוצא הוא שבתשתית מחקרית שכזו (על בסיס של Case Study), יש צורך לקיים ניתוח סטטיסטי מעמיק ביותר. לכן טרם הניסוי, יש לבנות את המדדים שיבחנו במחקר ולהתאים להם תשתית של ניתוח סטטיסטי העונה לסגנון המחקר.

יש לשוב ולציין, שהגישה המערבית במחקרים רפואיים-בריאותיים אינה "תורה מסיני", ולא תמיד ניתן לבצע את תרי"ג דרישותיה.

לאור הנאמר לעיל, בהרבה מקרים התשתית המחקרית ברפואה משלימה היא שונה מזו הנהוגה במדע וברפואה המערביים. זו היא גישה נכונה, אמינה ומוכחת, וערכה לא פחות מהתשתית המחקרית המערבית. זו המציאות עמה יש לחיות: שתי תשתיות מקריות אלה חייבות לחיות ב"שלום" – זו בצד זו.